N^ER 53

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 6 *Maja v. s.* 1825 *roku.*

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest d. 29 kwietnia.

Cesarz Jegomość d. 25 stycznia potwierdził, a gazeta senacka ogłosiła, ustawy *Domu pracy*, fundowanego w *Moskwie*, przez Xiężnę *Goliczynową*, małżonkę wojennego jenerał gubernatora, dla dziewcząt sierot ubogich ze stanu wolnego. Ukazem zaś pod d. 8 lutego, Nayjaśnieyszy Pan przeznaczył wypłacać corocznie z gabinetu summę 13,000 rub. dla tegoż zakładu.

Nayjaśnieysza Cesarzowa Jeymość Elżbieta Alexiejewna, nayłaskawsza opiekunka talentów oyczystych, raczyła przyjąć złożony Sobie exemplarz *Gwiazdy Polarney* na rok 1825, i na znak zadowolenia swojego rozkazała wydawcom przesłać kosztowne podarki: Panu *Bestużewemu*, pierścień brylantowy, a Panu *Rylejewemu*, tabakierę złotą.

Radca kollegialny, I. I., *Kozłów*, autor powieści kijowskiey wierszem pod tytułem, *Mnich*, miał szczęście otrzymać od Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Elżbiety Alexiejewny, brylantowy pierścień, a od Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Maryi Fedorowny 500 rub., za ofiarowany exemplarz.

Jenerał major, *Carbonnier*, został mianowany członkiem kommissyi budowania cerkwi katedralney ś. *Izaaka*, na mieyscu zmarłego jenerała porucznika *Bétancourt*.

Radca dworu *Jaczewski*, należący do departamentu azyatyckiego ministeryum spraw zagranicznych, otrzymał uwolnienie ze służby z rangą radcy kollegialnego.

Na początku września r. z. w *Sterlitamaku*, mieście powiatowem gubernii orenburskiey, spadły kamienie meteoryczne, które rozbierał i opisał doktor *Ewersman*. Zawierają one w sobie odrobiny kamienia, mające wszystkie własności kryształu; koloru były brunatnego, i podobne do grubych ziarn siarki.

W *Wiborgu* i *Fridrichshamie* założono dom dla marynarzy, podobny, jak był w *Finlandyi* przed jey wcieleniem do Rossyi. Marynarze, przyjęci do tego domu, a niemający żadney inney professyi, wolni będą od wszelkich podatków i opłat, równie sami, jak żony ich i dzieci, jeśli z niemi żyją; będą wyjęci od wszelkiey służby woyskowey na lądzie i na morzu, w czasie pokoju i woyny; oprócz miesięcznego utrzymania, pobierać będą płacę za powrótem okrętu, na którym służyli; nakoniec kiedy dla wieku i słabości zdrowia, albo z innych przyczyn staną się niezdolnymi do służby, będą utrzymywani w tym domu. Wdowy i sieroty po nich, podług okoliczności, również będą mogły w nim bydź umieszczonemi. Funduszem tego domu będą ofiary dobroczynne, zbierane w kościołach powiatu.

Amelia *Behr*, superyorka instytutu szlachetnego ś. *Katarzyny* w *Nitawie*, umarła d. 14 lutego r. t. W życiu jey szczególniey daje się dostrzegać kombinacya liczby 7. Wyszła zamąż w roku 14, żyła z mężem lat 21, po jego śmierci lat 7 była wdową: wyszła potém zamąż, po drugim mężu owdowiała w lat 7; w 7 lat po śmierci drugiego męża umieszczona została w tym instytucie, w którym zostawała do śmierci przez lat 14.

Pan *Szczegłów*, professor w uniwersytecie sankt-petersburskim, ogłosił prenumeratę na dzieło: Botanika domowa, która w przeciągu lat 4 we 2 wyydzie tomach. W roku zaś wyydzie 5 sposzytów i 25 tablic rytowanych.

Pan Karol *Kügelgen*, malarz nadworny J. C. M. ogłosił prenumeratę na *Widoki Krymu*, które wyydą w 6 sposzytach, każdy z 8miu rysunkow i więcey 8miu kart opisania in folio złożony. Po wydaniu 1go sposzytu przedsięwezmie podróż do okolic *Kaukazu*, którą potém również na jaw ma wydać.

Królestwo Polskie.

Warszawa dnia 10 *maja.*

(*z Gazety Warszawskiey*).

Rocznica Urodzin Jego Cesarzowiczowskiey Mości, Wielkiego Xiążęcia, Konstantego, uświetniona obecnością Nayjaśnieyszego Cesarza i Króla, obchodzoną była dnia wczorayszego w stolicy Królestwa Polskiego, z jak naywiększą uroczystością. W godzinach rannych odbyło się nabożeństwo w Kaplicy Zamkowey, tudzież w Kościele Metropolitalnym *ś. Jana*, na którém znaydowały się władze krajowe, tudzież lud licznie zebrany, błagający Przedwiecznego o długie i szczęśliwe lata całego Nayjaśnieyszego Cesarskiego Domu. Po skończoney paradzie woyskowey, Władze krajowe i Reprezentanci, na Seym do *Warszawy* przybyli, mieli zaszczyt znaydować się na pokojach w Zamku. Wieczorem dany był wielki bal u JO. Xięcia Namiestnika, uświetniony obecnością Nayjaśnieyszego Monarchy, tudzież Jego Cesarzowiczowskiey Mości; Wielkiego Xiążęcia. Wieczorem miasto było oświecone.

Programma.

Do pierwszey Sessyi Seymowey w roku 1825.

Dnia 13 maja, o godzinie 9tey zrana, zgromadzą się do kościoła katedralnego Senatorowie, Ministrowie i Rada Stanu, oraz Posłowie i Deputowani.

Senatorowie i Rada Stanu zasiądą w Presbiterium, a Posłowie i Deputowani zaymą pierwsze ławki w kościele.

Skoro się wszyscy zgromadzą, odprawi się msza czytana, po którey nastąpi kazanie, a po niém jeden z Biskupów, pontyfikalnie ubrany, zaintonuje Hymn, *Veni Creator*.

Po skończoném nabożeństwie, Senat się zbierze w Izbie swych posiedzeń, a Posłowie i Deputowani w Izbie, przeznaczoney do ich zgromadzenia.

Posłowie i Deputowani zaymą mieysca podług porządku, przepisanego Statutem z dnia $\frac{15}{27}$ marca 1816 dla Województw, Powiatów i Okręgów gminnych, to jest: na pierwszey ławce po prawey ręce od wniyścia zasiądą posłowie województwa krakowskiego, po nich deputowani z tegoż województwa. Pierwszą ławkę po lewey ręce od wchodu zaymą Posłowie województwa sandomierskiego, po nich deputowani rzeczonego województwa. Posłowie i deputowani województw kaliskiego, płockiego i podlaskiego, zasiądą mieysca

za posłami i deputowanemi województwa krakowskiego. Zaś posłowie i deputowani województw lubelskiego, mazowieckiego i augustowskiego, umieszczeni będą za posłami i deputowanemi województwa sandomierskiego.

Ministrowie i Członki Rady Stanu, na mocyi artykułu 101 ustawy konstytucyyney, maiący prawo zasiadania w obu Izbach, mieć będą mieysce w Izbie Senatorskiey, po obudwóch stronach Tronu, a w Izbie poselskiey naprzeciwko marszałka seymowego.

Minister spraw wewnętrznych uda się do Izby poselskiey, uwiadomi ją o nominacyi Marszałka, i tę głośno odczytawszy, wezwie go do zajęcia mieysca swego; wręczy mu nakoniec nominacyą wraz z listą Członków Izby, zatwierdzoną przez Senat.

Poczém Minister spraw wewnętrznych oznaymi NAYJAŚNIEYSZEMU PANU, iż posłowie i deputowani zajęli mieysca swoje; tudzież, że nominacya Marszałka została ogłoszoną.

Następnie Marszałek przystąpi do imiennego powołania każdego z członków, podług listy onemu wręczoney, i wezwie do ustępu tych, którzyby nie mieli prawa do zasiadania. Poczém na czele Izby oczekiwać będzie rozkazów NAYJAŚNIEYSZEGO PANA, nie zaymując się żadnym innym przedmiotem.

Prezydujący w Izbie Senatorskiey, w tymże samym czasie, powoławszy imiennie wszystkie Członki przytomne, podług listy przeyrzaney, wezwie tych do oddalenia się, którymby Senat odmówił prawa do obrad seymowych. A za otrzymaniem rozkazu NAYJAŚNIEYSZEGO PANA przez jednego z Członków Rady Stanu, wyznaczy deputacyą, złożoną z dwóch Senatorów, która się uda do Izby Poselskiey, dla wezwania jey do połączenia się z Izbą Senatorską.

Marszałek seymowy, zawiadomiony o zbliżaniu się wzwyż wzmiankowanych Senatorów, wyśle dwóch Posłów i dwóch deputowanych dla przyjęcia, i osobiście przyymie ich przy drzwiach Izby, wprowadzi i wskaże im mieysca naprzeciwko siebie.

Ciż Senatorowie krótką przemową wezwą Posłów i deputowanych do połączenia się z Izbą Senatorską, poczém powstawszy z mieysca swego poprowadzą do rzeczoney Izby Posłów i deputowanych, na czele których Marszałek znaydować się będzie.

Skoro się obiedwie Izby połączą, i gdy Izba poselska zaymie mieysca wskazane przez Prezydującego w Senacie, doniosą o tém NAYJAŚNIEYSZEMU PANU przez deputacyą, złożoną z sześciu członków po trzech z każdey Izby. Prezydujący w Senacie wybierze Senatorów, a Marszałek seymowy Posłów, z których taż deputacya złożoną będzie.

W tym porządku obiedwie Izby oczekiwać będą przybycia MONARCHY, nie przystępując do żadnych obrad.

Prezydujący w Senacie i Sekretarz Senatu przyymą NAYJAŚNIEYSZEGO PANA u drzwi Izby.

NAYJAŚNIEYSZY PAN z Tronu Swego, otoczony po prawey stronie Ministrami i Radą Stanu, po lewey świtą Swoją, a w tyle dworem Swoim, zagai posiedzenie mową w języku francuzkim, którą Minister Sekretarz Stanu odczyta w języku polskim.

Po skończoney mowie MONARCHY i odczytaniu jey w polskim języku przez Ministra Sekretarza Stanu, Marszałek Izby poselskiey wezwanym będzie przez jednego z członków Rady Stanu do przysięgi, wskazaney Art. 119 statutu organicznego o reprezentacyi narodowey.

Po złożeniu przysięgi, jeden członek z Rady Stanu wręczy Mu w Imieniu Monarchy laskę marszałkowską.

Prezydujący w Senacie w Imieniu Senatu, po nim Marszałek seymowy, w imieniu Izby poselskiey, zabiorą głos.

Po tych przemowach, NAYJAŚNIEYSZY PAN opuści Izbę senatorską, i uda się do Swych pokojów, Prezydujący w Senacie odprowadzi Monarchę do pierwszych drzwi pokojów, a wyż rzeczona Deputacya, aż do drugich drzwi.

Prezydujący, wróciwszy do Izby senatorskiey, da głos Ministrowi wewnętrznemu, który wystawi obraz działań rządowych, odwołując się do rapportu, przedstawionego przez Radę Stanu Senatowi (którego każdemu z członków seymujących exemplarz drukowany, wraz z powyższą mową Ministra udzielonym będzie). Przedstawi oraz Seymowi stan kraju i uwiadomi o projektach, które podane będą pod roztrząśnienie obu Izb.

Po mowie Ministra wewnętrznego, Prezydujący w Senacie oświadczy w Imieniu Monarchy, iż wolą jest Jego, aby obie Izby połączone zebrały się w dniu następującym o godzinie 10tey zrana, dla słuchania rapportu Rady Stanu i wezwie Izbę poselską, aby się oddaliła do Izby swojey.

Jak tylko Posłowie i Deputowani powrócą, i gdy Marszałek zaymie swe mieysce, otworzy posiedzenie mianowaniem sekretarza, i wezwie go do złożenia przysięgi, na rotę przepisaną Artykułem 121 statutu organicznego o reprezentacyi narodowey.

Nazajutrz o godzinie 10tey zrana, obiedwie Izby zgromadzą się w Izbie Senatorskiey, gdzie jeden z Członków Rady Stanu, wezwany przez Prezesa Senatu, odczyta rapport Rady Stanu, tyczący się położenia krajowego, i czynności Rządu, stosownie do Art. 106 ustawy konstytucyyney. Poczém Prezydujący w Senacie oświadczy, iż wzywa w Imieniu Monarchy Członki drugiey Izby, aby te wróciły do mieysca posiedzeń swoich, dla rozpoczęcia działań w Izbie poselskiey.

Każda zatém Izba przystąpi oddzielnie do wyznaczenia kommissyi skarbowey, kommissyi prawodawczey cywilney i kryminalney, i kommissyi organiczney i administracyyney, stosownie do Artykułu 98 ustawy konstytucyyney.

W przedpokojach Izby Senatorskiey będzie straż; zaś przy Izbie poselskiey warta tylko z dwóch ludzi złożona.

Konwencyi handlowey Berlińskiey Dokończenie.

Komory Celne.

Art. 12. Komory Rossyyskie w *Jurburgu* i *Połądze*, stają się Komorami 1wszey klassy i upoważnione będą do przyymowania i expedyowania wszelkich przedmiotów, których wprowadzanie nie jest lub nie będzie ogólnie zabronionem, przez obowiązujące Taryffy, wyjąwszy rum, arak, wódki, sukna, półsukienka i kazimierki.

Wprowadzenie towarów niezakazanych ogólnie, będzie mogło mieć mieysce za tąż samą opłatą i pod temi samemi warunkami, pod jakiemi prawa krajowe dozwalają tymże towarom wchodu przez porty morza baltyckiego. Gdyby nowy jaki zakaz ogólny w Państwie Rossyyskiem nastąpił, takowy zastosowanym będzie do Komor w *Jurburgu* i *Połądze*.

Art. 13. Pomiędzy Królestwem Polskiem a Prusami, ustanowione będą następujące Komory 1wszey klassy (Haupt-Zollämter).

w Polsce.	*w Prussach.*
Kucharskini	Schmallenninken.
Wierzbołów.	Stallopölmen.
Kolno.	Johannisburg.
Mława.	Neydenburg.
Lubicz Polski, Nieszawa, Służewo	Toruń.
Słupce.	Strzałkowo.
Pyzdry.	Pogorzelice.
Kalisz.	Podkoje pod Skalmierzycami.
Wieruszów.	Podzamcze.
Praszka.	Landsberg.

Art. 14. Komory 1 klassy w Królestwie Polskiem będą upoważnione do wpuszczania wszelkich przedmiotów, których wprowadzanie nie jest lub nie będzie ogólnie zabronionem przez Taryffę tegoż Królestwa.

Art. 15. Władze administracyyne Rządów właściwych, porozumieją się w przeciągu trzech miesięcy od dnia wymienionych Ratyfikacyów ninieyszey Konwencyi, względem ustanowienia dostateczney liczby Komor drugiego rzędu na granicach między Polską a Prussami.

Obustronne Rządy zachowują sobie nadać tym Komorom attrybucye, zdolne ułatwić drobny handel, a szczególniey codzienne stosunki mieyscowych nadgranicznych.

W tym celu, wyjęte będą zpod wszelkiey opłaty cła wchodowego i konsumpcyynego następujące przedmioty:

Trawy, siana, słomy, leguminy świeże, cykorya surowa, brukiew i rzepa, drób, i drobna zwierzyna świeża, wszelkiego rodzaju ryby świeże, jaja, nabiał, drzewo opałowe, wiezione na osi, drzewo nie obrobione krajowe nie przeznaczone do spławu, gałęzie i miotły, łozina, trzcina, piasek, glina, margiel, torf i świeże owoce.

Stosunki Pograniczne.

Art. 16. Również ułatwione będą, ile tylko można, kommunikacye między mieszkańcami obustronnemi okolic pogranicznych między Polską i Prussami, którzyby byli w potrzebie przejeżdżania dla interessów własnych i na jarmarki do sąsiedzkiego Państwa. Mosty i drogi poboczne, uznane w tym celu za potrzebne, będą do dobrego stanu przywiedzione i utrzymywane z przyzwoitą starannością.

Rządy Polski i Pruski zachowują sobie jednak porozumieć się, względem urządzenia policyyno-administracyynego, które przepisze sposób kommunikacyi i wszelkich stosunków posiadłości, granicą przeciętych, tak, azeby wszelkiemu nadużyciu zapobiedz.

Tranzyt.

Art. 17. Wszelkie towary, wprowadzane do Pruss przez granicę wschodnią od morza baltyckiego pod *Memlem* aż do *Wisły* włącznie i przeznaczone do wyyścia przez porty *Gdańsk*, *Elbląg*, *Królewiec* i *Kłaypede*, lub wprowadzane przez też porty, a przeznaczone do wyyścia przez pomienioną granicę wschodnią, podlegać będą jedynie opłatom, wskazanym załączoną Taryffą w języku Niemieckim.

Art. 18. Wszelkie towary, wprowadzane przez granicę wschodnią Pruss od *Wisły*, z wyłączeniem teyże, aż do okręgu Wolnego Miasta *Krakowa*, a przeznaczone do wyyścia przez granicę morską i zachodnią, i na odwrót, nie będą ulegać opłatom tranzytowym, wyższym nad te, które są wskazane Taryffą ogólną z dnia 29 grudnia 1824 roku; same tylko przedmioty, uległe opłacie ogólney pół talara od centnara brutto, wyjęte są od tego zastrzeżenia.

Art. 19 Tranzyt przez Królestwo Polskie pozostanie zupełnie dozwolonym i wolnym od wszelkich opłat w wszystkich kierunkach istniejących lub istnieć mogących, bądź, że przedmioty handlowe przechodzą tylko przez toż Królestwo z jedney części Pruss do drugiey, bądź, że są przeznaczone do przeyścia przez inne punkta granic Polskich.

Art. 20. Rządy Rossyyski, Polski, i Pruski zachowują sobie przedsięwziąść środki przyzwoite, dla zapobieżenia, ażeby przedmioty na tranzyt przeznaczone, nie były użyte na konsumpcyą wewnętrzną

Art. 21. Co do tranzytu drogą z *Brodów* do *Odessy*, rozporządzenia Ukazu z dnia $\frac{14}{26}$ sierpnia 1818 r. pozostają w swey mocy.

Konsulowie.

Art. 22. Dla postanowienia konsulów i ajentów handlowych obustronnych Państw, w możności czuwania nad wykonaniem niniejszey konwencyi, będzie im wskazana w mieyscu ich urzędowania władza, z którą znosić się mają, i która przyymować będzie reklamacye, jakieby stosownie do swych obowiązków czynić byli w potrzebie.

Trwanie Konwencyi.

Art. 23 Niniejsza Konwencya trwać ma lat dziewięć, licząc od dnia wymiany Ratyfikacyi. Sześć miesięcy przed upłynieniem tego terminu, Wysokie umawiające się Strony zniosą się z sobą względem jey przedłużenia, jeżeli tego uznają potrzebę. Rozumie się, iż w przeciwnym razie miany będzie zawsze wzgląd na zasady, które przewodniczyły w zawarciu Traktatu, podpisanego w *Wiedniu* dnia 21 kwietnia (3 maja) 1815 roku, względem żeglugi i handlu.

Ratyfikacya.

Art. 24. Niniejsza Konwencya ratyfikowana będzie, i ratyfikacye jey zamienione zostaną w przeciągu tygodni sześciu lub wcześniey, jeżeli można.

Działo się w *Berlinie* dnia 27 lutego (11 marca) 1825 r.

(L. S.) (podpisano) Baron *de Mohrenheim.*
(L. S.) (podpisano) Hr. *de Bernstorff.*

Za Zgodność:

Radca Nadworny, drugi Sekretarz Poleceń Jego Cesarzowiczowskiey Mości Wielkiego Xięcia KONSTANTEGO, Naczelnego Wodza:
(podpisano) *de Gesler.*

Za Zgodność:

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Za Zgodność: Kruszyński.

FRANCYA.

Paryż dnia 26 kwietnia.
(*z Gazety Warszawskiey*).

Monarcha nasz przybędzie do *Reims* d. 28 maja o godzinie 5tey wieczorem, a nazaiutrz odprawi się obrządek namaszczenia; d. 30 maja zwiedzi Król Jmć kościół *S. Remigiusza*, odprawi przegląd woyska, i wyiedzie na powrót do stolicy. Z powodu koronacyi ma bydź rozdanych 1,500 krzyżów legii honorowey, to jest, 1000 osobom woyskowym, a 500 cywilnym. Materye jedwabne, przeznaczone na koronacyą, i robione w rękodzielni wdowy *Bouvard* w *Lugdunie*, posłano iuż ztamtąd d. 19 b. m. do *Rheims.* Przez kilka dni były wystawione w magazynie na widok publiczny. Mówią, iż z prefektów ci tylko, w których Departamentach jest Trybunał pierwszey instancyi, będą wezwani na koronacyą.

Sposób nauczenia dobrze pisać w przeciągu 8 godzin, wprowadzony tu z Ameryki północney przez Pana *Bernardet*, otrzymuie coraz większą pochwałę; P. *Bernardet* pozyskał na to patent swobody.

— *Dnia 29* —

Niedawno umarła tu Hrabina *Tolstoy*, wdowa po Cesarsko-Rossyyskim Wielkim Marszałku Dworu. Z powodu jey choroby, Hrabia *Tolstoy*, syn jey, przybył z *Petersburga* do tuteyszey stolicy.

Xiążę *Metternich*, jadąc do *Medyolanu* przybył d. 24 b. m. do *Lugdunu*, z synem swoim i orszakiem, złożonym ze 12 osób. Tegoż dnia przybył tam także *Sidi Mahomet*, nadzwyczayny poseł Deja Tunetańskiego, udający się na koronacyą Monarchy naszego, z sekretarzem swoim, tłumaczem i orszakiem z 7 osób.

Izba parów: Dnia 25 b. m. zaczęły się obrady o proiekcie do prawa względem wieczystey prowizyi, i skończyły się dnia 28 na przyjęciu tegoż projektu większością 134 kresek przeciwko 92.

Izba deputowanych: Na sessyi d. 26 b. m. Prezes izby przeczytał następujące pismo Monarchy: „Mając zamiar koronować się, w kościele metropolitalnym dobrego naszego miasta *Rheims*, przesyłamy to pismo, oznaymując WPanom, iż jest życzeniem naszém, aby wielka Deputacya naszey Izby deputowanych z departamentów, udała się d. 29 maja do wspomnionego dobrego naszego miasta, i była obecną na tym obrzędzie. Gdy niniejsze pismo nie ma innego celu, prosimy przeto Boga, aby WPanów wziął pod świętą swoję opiekę. Działo się w naszym zamku *Thuilleries* d. 25 kwietnia roku Pańskiego 1825 a 1go panowania naszego.„

(podpisano) *Karol Corbiere.*

Przeczytał potém Prezes list Ministra spraw wewnętrznych, donoszący o rozkazie, wydanym

)1(

przez Monarchę, aby oprócz mieszkań dla członków Deputacyi, przysposobiono także mieszkania dla 100 deputowanych w *Rheims* na czas koronacyi.

ANGLIA.

Londyn dnia 23 kwietnia.
(z Gazety Warszawskiey).

Xiążę Sasko-Koburgski *Leopold*, przybył d. 21 b. m. do *Douvres*, gdzie także co godzina spodziewają się przybycia Xiążęcia *Cambridge*.

Czterech naczelników Kanadyyskich odwiedziło onegday Lorda Prezydenta tuteyszey stolicy. Między niemi zachodzi ta różnica, iż pierwszy nazywa się wielkim naczelnikiem, drugi drugim naczelnikiem, trzeci naczelnikiem Rady czyli Ministrem spraw zagranicznych, a czwarty naczelnikiem żołnierzy czyli huronów lub wyandotów. Pierwszy miał mowę do Lorda Prezydenta w języku indyiskim, którą tłumacz przełożył po francuzku. Namienił o dobrém postępowaniu Króla Jmci z indyanami, i oświadczył, iż wszędzie gotowi są walczyć przeciwko wszystkim nieprzyjaciołom Monarchy. Przy stole okazali ci naczelnicy wielką przyzwoitość, i byli bardzo grzecznemi dla dam. Po zdjęciu obrusa śpiewali kilka piosnek narodowych, a potém tańczyli taniec wojenny ze strasznym krzykiem. Pierwszy wielki naczelnik ma lat 64; przewyższa atoli innych wytrwałością.

Dnia 1 maja nastąpi w *Brighton* otwarcie instytutu wód mineralnych sztucznych Doktora *Struve*.

— *Dnia 26.* —

Dnia 23 b. m. odprawiła się rada gabinetowa w wydziale spraw zagranicznych, na którey jednak P. *Canning* dla choroby swojey nie mógł bydź obecnym. Nazajutrz odprawiła się znowu rada gabinetowa, i trwała od godziny 2giey do 5tey po południu.

Gazety tuteysze opisują wspaniałe pojazdy i t. d. Xięcia *Northumberland*, nadzwyczaynego Posła naszego, mającego się udać na koronacyą Króla Jmci Francuzkiego. Monarcha podarował mu szpadę, wysadzaną dyamentami, szacowaną 10,000 funtów szterl: (400 000 zł: Pol.)

List z *Hawanny* pod d. 17 marca donosi, iż eskadra kolumbiyska trzyma w zamknięciu port tameczny, oraz inne porty na wyspie *Kuba*, i zabiera wszystkie okręty hiszpańskie.

List z *Rio-Janeiro* pod d. 3 marca namienia o przybyciu tam okrętu francuzkiego *Ernestine*, na którym znaydowali się Jenerałowie hiszpańscy *Laserna*, *Valdez* i inni officerowie, tudzież wielki inkwizytor w Peru. Spodziewano się przybycia Jenerała *Kanteraka*.

TURCYA.

Stambuł dnia 2 kwietnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Pierwszą wiadomość o wylądowaniu *Ibrahima* Baszy pod *Modon* odebrano przez *Parga*, w obozie Seraskiera *Reszyda* Baszy, a ztamtąd w *Stambule*; drugą potwierdzającą nadesłał Basza z *Smyrny*. Grecy mają mieć późnieysze doniesienie o zupełney porażce woyska lądowego Egipskiego. Wiadomości z Tessalii o posuwaniu się Seraskiera *Reszyda* Baszy i przybyciu *Omera Vrione* do *Saloniki*, rokują pomyślną dla turków tegoroczną kampanią, ile że *Reszyd* basza jest szczerze przychylnym Porcie. Słychać, iż doznał dotkliwey porażki niedaleko *Volo*, gdzie grecy, wypadłszy z *Trichori*, zniszczyli po większey części potrzeby wojenne, przysposobione do kampanii.

Basza Egiptu nie mógł dokazać w Dywanie, aby synowi jego *Ibrahimowi* baszy, powierzono naczelne dowództwo całey floty tureckiey. Wielki Sułtan oświadczył, iż propozycya ta jest przeciwną godności i znaczeniu Porty, i że kapitan basza powinien kierować ważnemi przedsięwzięciami floty tureckiey. Aby zaś nie urazić baszy Egiptu, postanowiono dać synowi jego naczelne dowództwo nad wszystkiemi korpusami tureckiemi, mającemi działać przeciw Morei.

W pierwszey połowie b. m. wypłynie kapitan basza z flotą ze *Stambułu*. Pod rozkazami swemi mieć będzie blisko 10,000 woyska, złożonego z samych prawie azyatów.

Od granic Tureckich d. 13 kwietnia.
(z teyże gazety.)

Mehmed Reszyd został mianowany baszą Romelii, i wszyscy dowódzcy albańczyków przyrzekli mu swoję pomoc. *Omer Vrione*, jako niegodny, utracił baszostwo *Janiny* i *Delvino*, a Porta obiecała je dać temu, kto potrafi zdobyć *Missolungi* i *Anatolicon*. Basza *Bitoglii* czyni wielkie przysposobienia; pieniędzmi przeciągnął na swoję stronę znaczną część woyska, którem *Omer Vrione* dowodził. Ma on ciągnąć ku *Xeromere*, a ztamtąd ku *Naupaktos*, gdy tymczasem basza Romelii będący w *Janina*, uda się ku *Missolungi*. Woyska ich rachują do 40,000 ludzi. Grecy sposobią się do naydzielnieyszego odporu. Wąwozy napełnili woyskiem, które zostaje pod rozkazami doświadczonych dowódzców; znaczną wyprawę przeznaczyli do *Eubei*; ukończyli oszancowanie *Missolungi* i *Konduriotis* stoi we 12,000 woyska pod *Patras*; 3 000 woyska egiptskiego wycięto pod *Koron* i *Modon*, i odparto turków, którzy uczynili wycieczkę z *Naupaktos*.

— *Dnia 14.* —

List z *Livorny* pod d. 12 b. m. wyraża: „W tey chwili odebrano tu przez nadzwyczayną okazyą wiadomość o nader ważnem zwycięztwie, które grecy odnieśli nad turkami w Morei. Bitwa trwała kilka godzin, z początku z odmiennem szczęściem, a nareszcie skończyła się na zupełney porażce turków, których kilka tysięcy poległo. Zwycięzcy zabrali kassę woyskową z kilku milionami piastrów, znaczną ilość dział, potrzeb wojennych i taborów.“

WŁOCHY.

Od granic włoskich dnia 20 kwietnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Przed niejakim czasem Oyciec ś. podarował złotą różę Królowey Sardyńskiey wdowie. Początek tego daru jest następujący: *Leon IX*, Papież, prócz dóbr po rodzicach, odziedziczył klasztor ś. Krzyża w Alzacyi, i oddał go zaraz Stolicy apostolskiey. Dla uwiecznienia pamiątki tego daru, włożył na klasztor obowiązek, aby corocznie, w czwarty tydzień postu, dawał do rąk Papieżów złotą różę, ważącą 2 uncye. Po 50 latach zaszczycali nią Papieże znakomite osoby. *Urban II* podarował złotą różę Hrabiemu *Fulco de Angers*; późniey *Alexander III* podarował ją *Ludwikowi VII*, Królowi Francuzkiemu; następujący Papieże zachowywali ten zwyczay. *Pius VII* podarował tę różę raz Arcy-Xiężnie Austryackiey *Krystynie*, a drugi raz siostrze jey Arcy-Xiężnie *Amalii*. Dawniey nie poświęcano tey złotey róży; dopiero w ostatnich wiekach przydano ten zwyczay. Teraz róża ta bywa robiona w *Rzymie*.

PORTUGALIA.

Lisbona d. 6 kwietnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

Hrabia *Barbacena*, nowy minister woyny, jest bardzo czynnym. Woysko nasze będzie za kilka miesięcy tak pięknem, jak było przed 12 laty. Bawiący tu Pan *Stuart* wcale prawie nie wychodzi, ani wyjeżdża, i zdaje się bardzo bydź zatrudnionym. Coraz bardziey ustaje pogłoska o podróży Monarchy do Brezylii.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

1. Od Litewsko Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie należnych od szawelskiego żyda Josiela Izraelowicza Nuryka, komissyonierowi 10 klassy Fadiejewu 4000 rub. assygn., i byłemu Smotrytelowi prowiantskiego magazynu 10 klassy Zatieplińskiemu 150 rub. srebrem, uległych zaspojeniu skarbowey należności, równie należnych od tegoż Nuryka do Skarbu z podradu jego z Kommissyonierem 12 klassy Iskusem Grońskim 216 rub 16½ kopiejek assygnacyynych, przeznaczony na publiczną przedaż dom murowany w mieście Szawlach pod N. 118, tegoż Nuryka, którego materyały oceniono do 400 rub. assgn.; a zatem życzący kupić takowy dom, zechcą przybyć na targi do tego Rządu w naznaczonych terminach: 1szy 2, 2gi 5 junii teraźn. roku, a 3ci i ostateczny we trzy miesiące, od dnia pierwszego wydrukowania, które poźniey nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 5 maja 1825 roku.

Assesor i Krwaler Nowicki.
Sekretarz i Kawaler Kleyst.
Naczelnik stołu Kowalenok.

---

1. Od Litewsko-Wileńskiego gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie należnego Pożyczkowemu Bankowi Państwa od Hrabiego Stanisława Manucego, kapitału wgóle 35,000 rub. sreb. i 36,000 rub. assygn., z narosłemi procentami i upłynieniem terminu, oddano na przedaż majątki tego Manucego, w Brasławskim powiecie we wsiach Mudzinka 35, Rozow 62, Zwirin 59, Olichn 40, Borowiki 31, Mieyszuły 22, Lekiszyski 8, Dukeli 30, Czerniszki 6, Jurewicze 5, Radkuny 11, Kupczeli 4, Bortniszki 16, Puzowicze 6, Bortkuniszki 19, Pietruniszki 24, Kumpinie 29, Eydyniany 22, Bieluniszki 15, Purwieniszki 9, i zaścianki Rozow 11, Komorowszczyzna 13, Licerwiszczki 16, Maleny 8, Folenkowszczyzna 9, Łoszewicze 5, Jurewicze 10, Medynki 5, Pismałach 11, Purwieniszki 7 dusz; a zatem życzący kupić pomieniony majątek, zechcą przybyć do tego Rządu na naznaczone do targow terminy: 1szy 22, 2gi 24 następującego mca junii, a 3ci ostateczny we trzy miesiące od d. pierwszego wydrukowania, które później nastąpi w Sankt Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 5 maja 1825 roku.

Assesor i Kawaler Nowicki.
Sekretarz i Kawaler Kleyst.
Stołu Naczelnik Kowalenok.

---

1. Roku 1825 mca marca 25 dnia przed aktami i całą powszechnością zanosi oświadczenie niżey podpisany Janusz Bykowski b. por. woysk pol., w imieniu i rzeczy JW. Justyna Bykowskiego Marszałka ptu Suraskiego i Kawalera ord. śtey Anny, przeciwko W. Stanisławowi Mogilnickiemu b. Sędz. Gran. ptu Nowog. z następnego powodu: JW. Justyn Bykowski Marszałek i Kawaler za życia oyca swojego Jana Bykowskiego Marszałka ptu Wieliskiego mając od tegoż plenipotencyą do działania we wszystkich interesach; z ramienia swojego do rzeczonych swojego oyca interessow mianowicie w guberniach Litewsko-Grodzieńskiey i Litewsko-Wileńskiey ustanowił plenipotentem wyż wzmienionego W. Sędz. Mogilnickiego. Dopierό zaś tenże JW. Justyn Bykowski Marszałek, po zgonie swojego oyca Jana Bykowskiego w miesiącu czerwcu ominionego 1824 roku zakroczonym; stawszy się już aktorem i sukcessorem tychże wszystkich interessow i procederow, któremi pierwo jako plenipotent swojego oyca urządzał, niechcąc już nadal rzeczonemi interessami, wyż pomienionego W. Stanisława Mogilnickiego Sędz. Gran. powiatu Nowogródzkiego utrudzać i obarczać, nadesłanem mnie Januszowi Bykowskiemu nowém generalnem pełnomoctnictwem w roku 1824 mca 9bra 24 dnia przed Sądem Ziemskim powiatu Witebskiego sprawionem i przyznanem, a dziś w sposobie przenosu w aktach Grodz. Nowogrodz. zaoblatowaném, władzę działania i czynienia we wszystkich onychże interessach drogą prawa w guberniach nie tylko Mińskiey lecz oraz Grodzieńskiey i Wileńskiey będących i bydź mogących przyporuczył, tudzież oddzielném listowném pismem instrukcyą mi do odebrania wszelkich W. Sędz. Mogilnickiemu wruczonych za rejestrem przezeń podpisanym tranzaktów, a w tey kolei i plenipotencyi jemu uprzednio w rzeczy zeszłego Jana Bykowskiego Marszałka przez siebie wydaney nadesłał. Mocą czego ja Janusz Bykowski pełnomocnik JW. Justyna Bykowskiego Marsz. mimo kilkokrotne zgłaszanie się tak osobiste jako też przez pośrednictwo pisemne do W. Sędz. Mogilnickiego o wydanie rzeczonych papierow i plenipotencyi, toż o danie mi pojaśnienia jaki? gdzie? interes przez jego prowadzony na jakim zostaje stopniu i kto się nim opiekuje? gdy żadney skuteczney nieodbrałem odpowiedzi: przeto tak dla własney przed moim pryncypałem ewazyi, jakoteż zapobiegając ażeby z jakiegokolwiek bądź powodu strata dla tegoż mojego pryncypała JW. Justyna Bykowskiego Marszałka niewynikła, ninieysze zapisuję oświadczenie i zarazem onem że zgodnie z wolą nieraz wzmienionego pryncypała mojego JW. Justyna Bykowskiego plenipotencya, przezeń W. Stanisławowi Mogilnickiemu Sędziemu Gran. ptu Nowogródz. wydana, w swojey sile i skutkach ustaje zapowiadam, tudzież że w interessach wszelkich tak w guber. Mińskiey jakoteż Grodzieńskiey i Wileńskiey będących, nie W. Stanisław Mogilnicki Sędzia, lecz protestujący się Janusz Bykowski działać tylko ma prawo, każdego interessowanego i całą powszechność ostrzegam, i takowe oświadczenie do Gazety Kuryera Lit. podać się mające, własnoręcznie utwierdzam. Janusz Bykowski.

Roku 1825 mca marca 25 dnia przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Grodzkiemi ptu Nowogrod. stawając osobiście WJP. Janusz Bykowski ninieysze oświadczenie do wpisania w akta podał i one własnoręcznie w protokule potocznym podpisał. Ze jest zgodno w protokule świadczę Antoni Baranowicz Grod. ptu Nowogródzkiego Rejent.

Że takowe oświadczenie może bydź umieszone w Gazecie Kuryera Litewskiego zaświadczam. Leopold Jabłoński Grodz. Nowogródzki Sędzią dyżurny.

Licytacya rożney broni.

Niżey wyrażony Urzędnik uwiadamia Powszechność, iż w skutek rezolucyi Sądu Magistratu miasta Wilna, dnia 1go teraźnieyszego mca maja nastałey, będzie przedawać się z publiczney licytacyi w Ratuszu Wileńskim, broń rozmaita staroświecka, artyficyalna i myśliwska. Jakowa licytacya rozpocznie się dnia 11 tegoż mca maja o godzinie 3 z południa, i będzie każdego dnia, aż do zupełnego wyprzedania tey broni odbywać się; iżby przeto życzący ją nabyć do takowey licytacyi jawili się, wtym celu wydaie się ninieysza awizacya. Dat 1825 roku mca maja 2 dnia.

Karol Hurtig R. M. W.

---

2. Roku 1825 apryla 11 dnia, oświadczenie imieniem Anny matki, Alexandra i Krzysztofa synow, oraz Frydryki córki Łoszewiczow sukcessorow po zeszłym Janie Łoszewiczu Nadwornym Sowietniku, czyni się z następnych okoliczności: zeszły Sowietnik Łoszewicz mając dwa dokumenta obligacyyne, jeden przez Witebskiego kupca Abrama Etynhofa septembra 7 dnia na rubli assygn. 3800, i drugi od plenipotenta tegoż Etynhofa Symona Szmerlinga dnia 7 decembra 1815, na rubli assygn. 2274, powydawane, a osobno doniesienie do Kommissoryackiego Wileńskiego Depo, na summę powyższą rub. assygn. 2,274 przez star. Szmerlinga podpisane, gdy za onemi przedsiębrał starać się o wydobycie powyższych summ, star. Szloma Jonas kupiec grodzienski przybył do niego i oświadczył iż on z Etynhofem i Szmerlingiem ma swoje stosunki, i że mu prędzey i łatwiey będzie pozyskać od nich lub Wileńskiego Depo, rzeczone pieniądze. Zeszły Łoszewicz zaufał w tey mierze star. Jonaszowi i powierzył na ręce jego pomienione annexa. Na przyjęcie jakowych star. Szloma Jonas pod datą 2 maja 1816 roku wydał assekuracyą, dnia 11 kwietnia idącego roku w aktach Ziemskich powiatu Grodzieńskiego oblatowaną, upewniającą, że za pomienionemi obligami albo summę należną lub też same obligi i doniesienie na powrót wręczy. Stało się jednak przeciwnie, bo star. Jonas, uwodząc ciągle zeszłego Łoszewicza, tak za życia jego jako i po jego śmierci, protestującym sukcessorom aż dotąd zadość swojemu opisowi niedopełnił, i ani summy należney ani powyższych annexow niepowrócił. Dopioro protestujący dowiadują się, że star. Jonas częścią za kartami sobie służącemi, a w większey części za obligami zeszłemu Łoszewiczowi wydanemi i za powyższym doniesieniem uzyskał z Wileńskiego prowiantskiego Depo, pod datą 6 septembra 1824 roku pod N. 103,259 i 6,611 assygnacyą do uzyskania z Kaznaczeystwa rubli assygnacyynych 11,100; i gdy star. Jonas będąc obowiązany, czy to summę za pomienionemi obligami z procentem należną, lub same obligi i doniesienie do Kommissyi Depo, protestującym powrócić, naymniey niedopełnia warunkow wydaney przez siebie assekuracyi, protestujący przeto zostając w obawie, ażeby star. Jonas powyższych pieniędzy z Kaznaczeystwa Grodzieńskiego nieodebrał, lub komu innemu służącey sobie assygnacyi nieoddawał, przez podaną do Izby Skarbowey Grodzieńskiey prośbę, na powyższą assygnacyą prowiantskiego Wileńskiego Depo, i należne za oną pieniądze nałożyli areszt, i przez srzodki prawne dopominać się będą przypadającey dla siebie summy. Dla ostrzeżenia zatem, iżby nikt powyższey assygnacyi z prowiantskiego Depo star. Jonaszowi wydaney, jako jedynie na satysfakcyą protestujących uległey, nienabywał i w naymnieysze z tego względu z star. Jonaszem układy niewchodził, ninieysze w aktach publicznych protestujący zapisują oświadczenie, i one w imieniu własnem oraz nieletniego swojego potomstwa podpisuje Dat ut supra. Anna Łoszewiczowa Nad. Sowiet.

Roku 1825 kwietnia 11 dnia, że powyższe oświadczenie do protokułu potocznego Sądu Ziemskiego ptu Grodzieńskiego co do słowa wpisane i własnoręcznie w tymże protokule przez JW. Annę Łoszewiczowę. Nadworną Sowietnikowę podpisane, Swiadczę, Józef Nadolski Rejent Ziemski powiatu Grodzienskiego.

Roku 1825 apryla 14 dnia, że powyższe oświadczenie dla trzykrotnego opublikowania może być przyjęte do Gazety Kuryera Litewskiego. Swiadczę Jan Sokołowski Prezydent Ziemski ptu Grodzieńskiego.

---

3. Roku 1825 mca januaryi, Nikita Stiepanow Diemianowicz Kollezki Sekretarz umarł bez dyspozycyi w mieście Kownie, o pozostałości jego, prawi sukcessorowie zainformują się u Szlach. J. Gabryałowicza tamże mieszkającego w Kownie.

---

3. Stosownie do przedpisań Zwierzchności, a mianowicie zalecenia od JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora Generała od Infanteryi i różnych Orderów Kawalera Rzymskiego Korsakowa, w dniu 25 praesen., za N. 1258 Radzie Mieyskiey Wileńskiey danego, taż Rada będzie załatwiać przez podrad następne fabryki Mieyskie jako to: 1mo wystawienie w domu Mieyskim przez Policyą zaymującym się szopy murowaney dla lokacyi pożarnych instrumentow drugiego oddziału, i stayni podług sformowanego planu i smiety 2do Postawienie na przedmieściu Antokolu w mieyscach przez Radę wykazać się mających, potrzebney illości murowanych słupow takiey formy, jaką już w roku przeszłym na Antokolu postawionemi zostały, i 3tio wyreparowanie i zasypanie podług smiety grobli rozerwaney przy młynie Mieyskim po-Ogińskim będącey; dla odbycia więc na to wszystko publiczney licytacyi naznaczyła trzy termina, 1szy dnia 1, drugi dnia 4, i trzeci dnia 5 a na przetarg dzień 6 następującego miesiąca maja, na które aby życzący wyrażoną fabrykę przez podrad załatwić, do Rady Miasta Wilna przybydź raczyli, przez ninieysze Ogłoszenie w gazecie Kuryera Lit. zamieszczające się, onych wzywa. Datt roku 1825 miesiąca apryla 29 dnia.

Jan Buksza Prezydent M. W.

Sekretarz Rady M. W. Józef Woytkiewicz.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 5 maja, rubel srebrny 3 rub. 74 k., czer. zł. nowy 11 r. 75 k., imperyał 37 r. 40 kop.